

Enplegua

Zer transferentzia egin da EAera enplegu politikan?

Aurtengo urtarilaren lehenetik aurrera, Espainiako Gobernuak, EAJrekin burututako negoziaketei esker, enplegu politika aktiboak EAera eskualdatu ditu. Aldaketa honek polemika eragin du, Gernikako Estatutuan jasota dagoen eta duela 25 urte onartu zenetik gauzatu ez den transferentzia honek Gizarte Segurantzaren Kutxa Bakarra hausten duen ala ez.

DANIEL UDALAITZ

2011. URTEAN SARTZEAZ BAT, Espainiako Gobernuak Gernikako Estatutuan jasotako enplegu politika aktiboak Euskal Autonomia Erkidegora lekualdatu ditu. Beste dozenaka transferentzia batzuk bezalaxe, hau ere Gernikako Estatutuak jaso eta onartu arren, orain arte Madrilek ez du gauzatu eta, hala, bere lege eta arauak urratu ditu. Estatutu hura duela 25 urte baino gehiago onartu zen. Eta, orain lekualdatu den eskumen honez gain, beste asko daude oraindik transferitzeke.

Enplegu politikak EAera lekualdatzea ez da besterik gabe “ahaztuta” zeudelako egin; izan ere, Gernikako Estatutuaren arabera, duela 25 urte baino gehiago transferituta beharko bailukete. Rodríguez Zapateroren Gobernuak 2011ko aurrekontuak EAJrekin hitzartu behar izan dituelako gertatu da, bestela ganberak deuseztatu eta hauteskundeak deitu beharko baitzituzten. Ondorioz, EAJ paparra harrotuta dabil eta Lopez lehendakaria jarrera txarrean uzten duen garaipena beregain hartzen du. Orain, transferentzia Lopezek kudeatu beharko du.

Espainiako Gobernuak transferentzia hau burutzea erabaki izanak eztabaida luzera eragin du: Gizarte Segurantzaren Kutxa Bakarra hausten du ala ez? PP eta haren ingurumari mediatikoa transferentziaren aurkakoak dira eta urrats horren

ARGAZKI PRESS / JUAN CARLOS RUIZ

INEMeko bulegoak Lanbideren esku geratu dira transferentziaren ondorioz.

bidez Kutxa Bakarra hausten dela adierazi dute behin eta berriro. Beste talde batzuek zalantzan jarri dute hori eta hainbat eragile politiko, ekonomiko, sozial eta akademikok Kutxa hausten ez duela ondorioztatu dute.

Zer dira enplegu politika aktiboak?

Enplegu politika batzuk “aktiboak” dira eta beste batzuk “pasiboak”. Politika aktiboak enplegua sortzea eta bilatzea sustatu eta eragiten dutenak dira. Politika pasiboak aldiz langabetuei diruz laguntzen diete.

Enplegu politika aktiboak, funtsean, diru laguntzez, kontratu jakinengatik Gizarte Segurantzaren

sarien beharapenez eta lanbide heziketarako diru laguntzen kudeaketaz arduratzen dira. Politika pasiboak, aldiz, langabezia sariak kudeatzeaz arduratzen direnak dira.

Ibarretxeren Gobernuak enplegu politika aktibo eta pasiboen transferentzia nahi zuen. Eta Espainiako Gobernuak politika aktiboak lekualdatzeko borondate horri eutsi zion (EAera eta Ceuta eta Melillara ezik, beste erkidego guztietara ordurako lekualdatuta baitzeuden), baina politika pasiboak lekualdatzeari ezezkoa esan zion Gizarte Segurantzaren kudeaketak ordura arte bezala soilik Estatuaren esku egoteari utziko balioke. Hala ere, ez luke

Kutxa Bakarraren printzipioa urratuko, sariak biltzeari soilik eragiten diolako, eta ez sariak ordaintzeari.

Ez da ahaztu behar dagoeneko Eusko Jaurlaritzak, aldundiek eta zenbait udalek enplegu politika aktiboak kudeatzen dituztela, Espainiako Estatuko beste erkidego batzuetan gertatzen den moduan. Baina orain Estatuak enplegu politika aktiboan zati bat kudeatzeari utziko dio eta kudeaketa EA Eren eskutan utziko du, gainerako autonomia erkidegoetan egin bezala.

Enpresa berrientzako hobariak

Enplegua Sustatzeko Planaren arabera, enpresentzako hobariak enplegua haztea dute helburu eta, horretarako, enpresarioek eragingarri berriak jasoko lituzkete kontratazioak sustatzeko. Hobarien berrikuntzetako bat familia erantzukizunak –seme-alaba bat edo gehiago– dituzten langabetuak mugagabe birkontratatzeari saritzea da. Kasu horretan, urteko 1.500 euroko hobaria jasoko du. Eragingarri hori ez du dirutan jasoko, Gizarte Segurantzari ordaindu beharreko sariak murriztuta baizik. Hobari horiek iraunkorrak dira eta enpresarioak beti izango ditu eskura.

Indarrean dagoen legeriaren arabera, hobariak langabetu gazteak, 45 urtez gorakoak nahiz ahalmen urrikoak kontratatzen dituzten enpresak sarituko dituzte, Espainiako Estatuko gainerako erkidegoetan bezala. Adibidez, enpresek gizarte sarrietan %50eko hobaria ezartzeko eskubidea dute ahalmen urriko langileei dagokienez eta, hilerio, kotizazio dokumentuak aurkezten dituztean, langileak ordaindu behar

Uko egite politiko larria

Hainbat sektorek Espainiako Gobernuaren eta EA Jren arteko akordio hori kritikatu dute. "Uko egite politiko larria" dela esanez, "enplegu politika propioak galarazten" baititu. Kritika horren eredu gisa, ELAren jarreraren laburpena jaso dugu. Sindikatu abertzaleak enplegu politika gaitan erabakitze ahalmena euskal erakundeen esku dagoela aldarrikatzen du. ELAren ustez, Lan Harremanetarako eta Gizarte Babeserako Euskal Esparruaren barruan dago. Sindikatuaren arabera, akordioak ezarri behar diren enplegu politikei buruz erabakitze ahalmena ukatzen dio EA Eri. Eusko Jaurlaritza Espainiako Estatuan erabakitako politikak kudeatzaile eta laguntzaile hutsa izatera mugatzen du. Horrez gain, akordioak Kontzertu Ekonomikoaren irizpideekin bat letorkeen finantzazioari uko egiten dio eta horrek galera ekonomiko handia dakar. Politika aktiboan eta politika pasiboan kudeaketa bereizten du.

dituen kontingentzia komunetan %50eko beherapena dauka. Hau da, gizarte sari gisa soldata gordinaren %24 ordaindu beharrean, %12 besterik ez du ordaintzen.

Kutxa bakarra ez da hautsiko

Gizarte Segurantzaren Kutxa Bakarra Gizarte Segurantzaren sistemaren errejimen ekonomiko finantzarioaren batasuna da. Nagusiki Estatuak gizarte sariak modu bateratuan eta eskusiboki biltzea eragiten du eta, adituen arabera, Espainiako Konstituzioaren ondorio zuzena da.

Beraz, funtsean, Kutxa Bakarra Gizarte Segurantzaren ondasunen batasun hautsiezina da eta bere kudeaketa soilik Estatuari dagokio.

Adituek diotenez, hobariak Gizarte Segurantzaren ondasunen kontura finantzatu balira, esku hori lekualdatzeak Kutxa Bakarra hautsiko luke eta, beraz, transferentzia Konstituzioaren aurkakoa izan liteke. Baina enpresentzako hobariak ez dira Gizarte Segurantzaren aurrekontuaren kontura finantzatzen, Estatuaren aurrekontuen kontura baizik. Izan ere, EA Jrekin burututako negoziaketetan adostu bezala, Espainiako Gobernuak aurrekontu horietan 500 milioi euro inguruko saila transferentzia horretarako erabiliko du. Ondorioz, beti ere adituen esanetan, Estatuak autonomia erkidegoetara transferentziak egin ditzake Gizarte Segurantzaren Kutxa Bakarraren edo ondasun bateratuen printzipioa urratu gabe. ■

**Transferentzia
Zapateroren Gobernuak
2011ko aurrekontuak
EA Jrekin negoziatu behar
izan dituelako gertatu da,
bestela hauteskundeak
deitu beharko baitituen**

ANDRA MARI
restaurante

Elxalde Auzoa, 22 • Galdakao, Bizkaia
Tel.: 94 456 00 05 • www.andra-mari.com